

ĐỌC: NHỮNG CÁNH BUỒM
LUYỆN TỪ VÀ CÂU: DẤU NGOẶC ĐƠN

LÝ THUYẾT

NHỮNG CÁNH BUỒM

Phía sau làng tôi có một con sông lớn chảy qua. Bốn mùa sông đầy nước. Tôi yêu con sông vì nhiều lẽ, trong đó có một hình ảnh tôi cho là đẹp nhất – đó là những cánh buồm.

Ngày lại ngày, cánh buồm đi như rong chơi nhưng thực ra nó đang đẩy thuyền đi. Những buổi nắng đẹp, trời trong, những cánh buồm xuôi ngược giữa dòng sông phẳng lặng. Có cánh màu nâu như màu áo của mẹ tôi. Có cánh màu trắng như màu áo của chị tôi. Có cánh màu xám bạc như màu áo bố tôi đã suốt ngày lam lũ trên cánh đồng.

Gặp khi dông bão, dòng sông cuồn cuộn nổi sóng, những con thuyền phải ghé vào bến. Buồm được hạ xuống. Những cánh buồm cuộn tròn nằm trên mui thuyền. Không hiểu lúc ấy cánh buồm suy nghĩ gì trong khi gió ra sức gào thét và mưa tuôn như trút.

Những ngày lộng gió, từ bờ tre làng, tôi nhìn thấy những cánh buồm căng phồng như ngực người khổng lồ đẩy thuyền đi đến chốn, về đến nơi, mọi ngả mọi miền, cần cù nhẫn nại, suốt năm suốt tháng, bất kể ngày đêm.

Những cánh buồm chung thuỷ cùng con người vượt qua bao nhiêu sóng nước, thời gian. Đến nay, con người đã có những con tàu to lớn vượt biển khơi, nhưng những cánh buồm vẫn sống mãi cùng sông nước và con người.

(Theo Băng Sơn)

LUYỆN TẬP

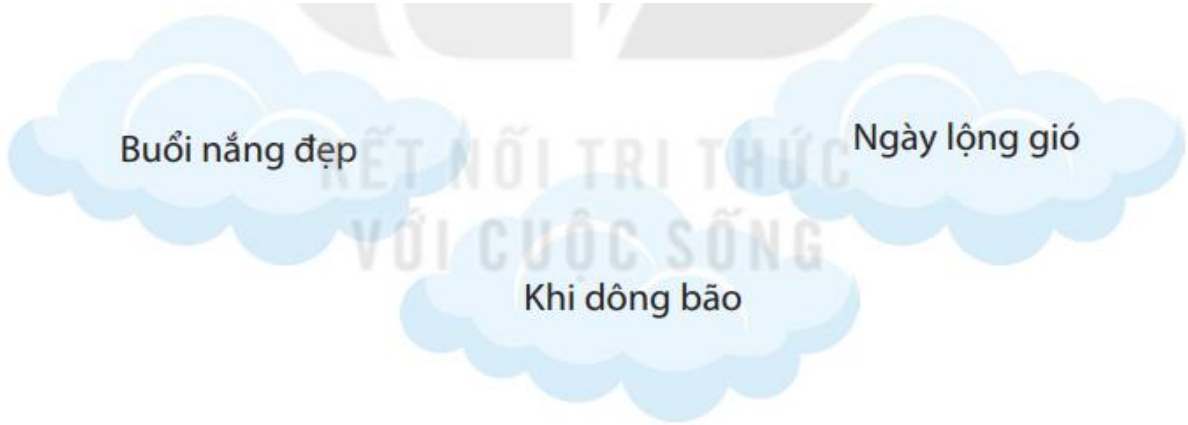
1 Hình ảnh nào được tác giả cho là đẹp nhất khi nghĩ về làng quê của mình?

……

……

……

2 Cánh buồm được miêu tả thế nào vào mỗi thời điểm:

……

……

……

3 Em thích cách tả cánh buồm vào thời điểm nào? Vì sao?

……

……

……

4 Ý nào dưới đây nêu đúng nội dung chính của bài đọc?

A. Vẻ đẹp của những dòng sông quê hương.

B. Vẻ đẹp của những cánh buồm trên dòng sông quê hương.

C. Vẻ đẹp của những con tàu vượt biển khơi.

D. Vẻ đẹp của những người lao động cần cù, chăm chỉ.

.....

.....

.....

5 Nói 2 – 3 câu về cảnh vật em yêu thích ở quê hương mình.

.....

.....

.....

6 Các câu ở cột A có gì khác các câu ở cột B?

A	B
Nguyễn Phan Hách là một nhà văn Việt Nam.	Nguyễn Phan Hách (1944 – 2019) là một nhà văn Việt Nam.
Sông Bạch Đằng là con sông gắn liền với lịch sử chống giặc ngoại xâm của người Việt Nam.	Sông Bạch Đằng (còn gọi là sông Rừng) là con sông gắn liền với lịch sử chống giặc ngoại xâm của người Việt Nam.

.....

.....

.....

7 Dấu ngoặc đơn trong mỗi câu ở cột B (bài tập 1) có tác dụng gì?

.....

.....

.....

.....

8 Có thể đặt dấu ngoặc đơn vào vị trí nào trong mỗi đoạn văn dưới đây?

a. Chiếc xe đưa tôi từ Buôn Ma Thuột lên Buôn Đôn một làng ở gần biên giới. Những cánh rừng khộp bát ngát và bằng phẳng, kéo dài như không bao giờ dứt ở hai bên đường.

(Minh Khôi)

b. Máu trên chân con voi vẫn chảy. Người quản tượng bèn hái lá sài đất và lá nhọ nồi những thứ lá cầm máu rất nhanh giã giập rồi đắp lên vết thương cho con voi. Sau đó ông lấy đất rừng nhào nhuyễn phủ lên trên. Lớp đất ấy sẽ giữ mảng thuốc như một lớp băng dính.

(Theo Vũ Hùng)

……

……

……

……

9 Viết đoạn văn (2 – 3 câu) về cảnh đẹp của một vùng quê hoặc nơi em sinh sống, trong đó có dùng dấu ngoặc đơn.

……

……

……

……

……

HƯỚNG DẪN GIẢI

1 Hình ảnh nào được tác giả cho là đẹp nhất khi nghĩ về làng quê của mình?

Hình ảnh những cánh buồm là hình ảnh mà tác giả cho là đẹp nhất khi nghĩ về làng quê của mình.

2 Cánh buồm được miêu tả thế nào vào mỗi thời điểm:

Buổi nắng đẹp	– Những cánh buồm xuôi ngược giữa dòng sông phẳng lặng. – Có cánh màu nâu như màu áo của mẹ tôi. – Có cánh màu trắng như màu áo của chị tôi. – Có cánh màu xám bạc như màu áo bố tôi đã suốt ngày lam lũ trên cánh đồng.
Khi dông bão	– Những con thuyền phải ghé vào bến. Buồm được hạ xuống. – Những cánh buồm cuộn tròn nằm trên mui thuyền.
Ngày lộng gió	Những cánh buồm căng phồng như ngực người khổng lồ, đẩy thuyền đi đến chốn, về đến nơi, cần cù nhẫn nại, suốt năm suốt tháng, bất kể ngày đêm.

3 Em thích cách tả cánh buồm vào thời điểm nào? Vì sao?

Mỗi thời điểm, cánh buồm hiện lên với những vẻ đẹp khác nhau. Em thích nhất là cách tả cánh buồm lúc buổi nắng đẹp. Vì lúc này, màu sắc của cánh buồm gợi nhớ đến màu áo lao động cần cù của mẹ cha.

4 Ý nào dưới đây nêu đúng nội dung chính của bài đọc?

B. Vẻ đẹp của những cánh buồm trên dòng sông quê hương.

5 Nói 2 – 3 câu về cảnh vật em yêu thích ở quê hương mình.

Em rất thích cảnh mặt trời mọc ở quê em vào lúc 5h sáng. Mặt trời ló lên từ từ, rồi dần hiện lên hết. Lúc ấy, mặt trời màu cam, tròn trĩnh như lòng đỏ quả trứng, từ từ nhô lên từ phía đằng

đông.

6 **Các câu ở cột A có gì khác các câu ở cột B?**

Câu ở cột A	Câu ở cột B
Không có thông tin về năm sinh năm mất của nhà văn.	Có thông tin về năm sinh, năm mất của nhà văn.
Không có thông tin về tên gọi khác của sông Bạch Đằng.	Có thông tin về tên gọi khác của sông Bạch Đằng.

7 **Dấu ngoặc đơn trong mỗi câu ở cột B (bài tập 1) có tác dụng gì?**

Ghi nhớ

Dấu ngoặc đơn dùng để đánh dấu phần chú thích (giải thích, thuyết minh, bổ sung thêm).

8 **Có thể đặt dấu ngoặc đơn vào vị trí nào trong mỗi đoạn văn dưới đây?**

a. Chiếc xe đưa tôi từ Buôn Ma Thuột lên Buôn Đôn (một làng ở gần biên giới). Những cánh rừng khộp bát ngát và bằng phẳng, kéo dài như không bao giờ dứt ở hai bên đường.

(Minh Khôi)

b. Máu trên chân con voi vẫn chảy. Người quản tượng bèn hái lá sài đất và lá nhọ nồi (những thứ lá cầm máu rất nhanh) giã giập rồi đắp lên vết thương cho con voi. Sau đó ông lấy đất rừng nhào nhuyễn phủ lên trên. Lớp đất ấy sẽ giữ mảng thuốc như một lớp băng dính.

(Theo Vũ Hùng)

9 **Viết đoạn văn (2 – 3 câu) về cảnh đẹp của một vùng quê hoặc nơi em sinh sống, trong đó có dùng dấu ngoặc đơn.**

Dòng sông Cửu An (đoạn chảy ra huyện Phù Cừ, tỉnh Hưng Yên) là một cảnh đẹp mà em yêu thích nhất. Dòng sông ấy trong xanh quanh năm, chảy quanh co, ôm ấp lấy xóm làng, và những hàng cây nhãn xanh mướt. Mỗi nhánh nhỏ của sông là những ngòi sen tỏa hương thơm ngát, len lỏi vào khắp ruộng đồng. Ôi! Cảnh đẹp đó thật thanh bình, yên ả biết mấy!